

Tvořivost (neboli kreativita) ve slohovém vyučování

Vyvrcholením slohového vyučování je docílení vlastní tvořivosti žáků – tj slohu produkčního.

Slohová a komunikační výchova a jejich úkoly v souvislosti s rozvíjením a dosahováním sledovaných cílů a kompetencí – viz RVP ZV.

K tvořivosti (kreativitě) směřují i jiné vyučovací předměty, ve slohovém vyučování sledujeme tvořivost verbální. Slohová tvořivost žáků odkrývá jejich individuální vyjadřovací styl, svědčí o jazykové znalosti a vyspělosti žáků, o jejich schopnostech komunikovat (částečně pak i o talentu).

Poznámka: Cílem současné školy není vypěstovat umělecky pojatý individuální styl žáků ani schopnost mechanické nápodoby vzoru, ale rozvoj účinné a úspěšné komunikace v různých komunikačních situacích.

Základní podmínky slohové tvořivosti, event. předpoklady k ní, shrnují tyto teze:

1. Ve slohotvorbě podporovat samostatnost žáků (nebránit uplatnění subjektivních stylových faktorů).
2. Vhodnou motivací, příkladem a tvořivým přístupem ze strany učitele vzbudit o tvořivost zájem.
3. Promyšlenou organizací vyučování, aktivizujícími úkoly a situacemi navodit ve vyučování tvůrčí pracovní atmosféru, podněcovat představivost žáků.
4. Zabezpečit volnost a nenásilnost projevu (neboť tvořivost nesouvisí jen s odbornou úrovní žáka, s jeho znalostmi jazykovými a slohovými, ale je odrazem všech jeho mentálních schopností, povahových vlastností, psychického založení i třeba momentálního citového rozpoložení).
5. Volit k tvořivosti vhodné slohové útvary a odpovídající témata, zvl. témata formulovaná problémově, témata neukončená, nutící k zamyšlení, hledání apod.
6. Zabezpečit znalost tématu, jeho osvojení.
7. S přihlédnutím ke komunikačnímu zřeteli by snaha po tvořivosti měla prolínat celé vyučování, tvořivost je třeba rozvíjet cílevědomě, systematicky, plynule, soustavně (nikoliv jen nárazově v souvislosti s kontrolní slohovou písemnou prací).